

CONSELH GENERAU D'ARAN

Huelheton culturau d'Aran

MANIFÈST DE JOENESSA D'ARAN EN SOLIDARITAT TAMB BÒSNIA-HERZEGOVINA

Hè dejà uns ans que comencèc enes Balcans ua guèrra entre sèrbis, bòsnis e croats; non voi pas parlar des motius, pensam que non i a arren que justifique ua guèrra. Ua guèrra que còste eth patiment e er extermini d'un pòble. Aué èm aciu entà manifestar eth nòste totau mesprètz contra aquest genocidi e tà solidarisa-mos tamb eth pòble bòsni. Volem sensibilisar ad aqueres personas qu'an encara un shinhau de dignitat e atau toti amassa poder hèr pression sus aqueri qu'enes sues mans an eth podèr tà acabar tamb aquest conflicte qu'ei causa de toti.

Seguraments, se Bòsnia siguesse un país arric, aquerò nomenat ONU auesse auut pro valor entà actuar e acabar definitivaments tamb çò que consideram un atemptat contra es drets mès basics des èsters umans e qu' a milèrs de vesins nòsti se les remissen cada dia.

Exigim era fin d'ua guèrra que sonque servís entà demostrar qu'era nòsta Euròpa, continent auançat economica e sociauments, ei malauta e qu'aquest mon ei plen d'ipocresia e d'ipòcrates, d'egoïsme e d'egoïstes e, sustot, d'insolidaritat e d'insolidaris.

Aran ei tamb Bòsnia, mès non pas sonque aué, senon tot eth temps que sigue de besonh e atau ac auem demostrat en auer vengut tad aquest acte. Plan segur que durant aquesta menuta de silenci ena antiga Iogoslavia, er unic tapatge que se deu auer entenut ei eth dera metralha e des obusi sèrbis contra es pòbles bòsnis.

Joenessa ditz pro! Pro de mòrts, d'injustícia e pro de passivitat, cau hèr quauquarren; aciu aué auem sajat de hèr ua crida de sensibilisacion tà carrejar eth nòste graet de sable entà que tot aquest assassinat en massa acabe ja.

Joenessa ditz pro! e talaments coma ditz era cançon, *qu'esperam*, plan segur, que demoram.

SOMARI

- **Manifèst**
Joenessa d'Aran
- **Cors de monitors
d'activitats de léser**
- **Archiu generau d'Aran**
Ma. Pau Gómez
- **Era cultura popular e es
libres**
Père Còts e Casanha
- **Vlau. Concors Literari**
Mn. Jusèp Condò

impresi sense adreça

30-08-95/Num.: 13

CORS DE MONITORS D'ACTIVITATS DE LÉSER ENTÀ MAINADÈRA E JOENESSA

Aguest Cors ei adreçat a totes aqueres persones, majors de 18 ans, que siguen interessades en aquerir ua formacion basica entà poder trabalhar damb mainatges e mainades laguens des centres de recreacion, gropaments, casaus, colònies... e d'outes activitats de léser.

Eth Cors aurà l'òc ena Bibliotèca deth Musèu dera Val d'Aran deth dia 12 ath 23 de seteme de 1995 en orari intensiu de maitin e tarde. Era inscripcion serà enquiath 5 de seteme en Conselh Generau d'Aran.

PUNT DE CREU

Dies 25, 26, 27 e 28 de seteme, e 2, 3, 4 e 5
d'octobre.

Eth plaç de matriculacion demorarà dubèrt
enquiath 15 de seteme

ARCHIU GENERAU D'ARAN: ALTERACIONS BIOTIQUES E ABIOTIQUES

Es documents sauvadi enes archius pòden presentar dues alteracions: Es biotiques e es abiotiques.

Alteracions biotiques: rastres de rosigaires, erosions pes lepismes (1), horats de quèra, excrements d'insèctes e holoridors.

Alteracions abiotiques: Provocades pera deficiènta manipulacion e emmagasematge: lordèra, esparrecs, reparacions, plecs, arrupes.

Quauques d'aguestes alteracions son irreversibles, sustot es d'origen biotic, que sonque se pòden arturar damb ua desinfeccion e desinsectacion. En d'auti cassi ei possible un procès de conservacion e de restauracion. Quauqui trabalhs de conservacion s'an de hèr en pròpi archiu: netejar, planchar, sagerar, empeutar, eca... D'auti s'auràn de confiar as professionaus dera restauracion deth papèr.

En pròplèu numerò : ERA NETEJA DES DOCUMENTS.

(1) Insèctes que rosiguen era superficècia deth papèr. Popularament coneishuts coma peishets d'argent.

Viau. CONCORS LITERARI

Mn. Jusèp Condò Sambeat

Etè Conselh Generau d'Aran daurís etè VIAU. CONCORS LITERARI Mn. JUSÈP CONDÒ SAMBEAT, en aumenatge ath nòste insigne poèta e damb era voluntat d'anautir era nòsta lengua e possar era creacion literària en Aran.

CATEGORIA NARRACION

NIVÈU A: Prèmi de Narracion entà participaires de 9 e 10 ans. Mínim 1 huelha DIN A-4, sonque per ua cara. (A man damb bona letra o a maquina).

1èr Prèmi	15.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	10.000 pta. e Diploma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU B: Prèmi de Narracion entà participaires de 11 e 12 ans. Mínim 2 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina)

1èr Prèmi	15.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	10.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU C: Prèmi de Narracion entà participaires de 13 a 15 ans. Mínim 5 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina)

1èr Prèmi	20.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	15.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU D: Prèmi de Narracion entà participaires de 16 e 17 ans. Mínim 8 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina)

1èr Prèmi	25.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	20.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU E: Prèmi de Narracion entà participaires de 18 ans ensús. Mínim 15 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina)

1èr Prèmi	40.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	30.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

CATEGORIA POÈSIA

NIVÈU A: Prèmi de Poèsia entà participaires de 9 e 10 ans. (A man damb bona letra o a maquina).

1èr Prèmi	15.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	10.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU B: Prèmi de Poèsia entà participaires de 11 e 12 ans. (A maquina)

1èr Prèmi	15.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	10.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU C: Prèmi de Poèsia entà participaires de 13 a 15 ans. (A maquina)

1èr Prèmi	20.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	15.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU D: Prèmi de Poèsia entà participaires de 16 e 17 ans. (A maquina)

1èr Prèmi	25.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	20.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

NIVÈU E: Prèmi de Poèsia entà participaires de 18 ans ensús. (A maquina)

1èr Prèmi	40.000 Pta. e Diplòma
Finaliste	30.000 Pta. e Diplòma
2 acc.	Diplòma

* **Remèrca:** Sollicitatz es bases d'aguest Concors en C.N.L. deth Conselh Generau d'Aran.

ERA CULTURA POPULAR E ES LIBRES

Eth dia 1 de junhsèga, siguec presentat eth libre "Nits de Taverna", en pòble de Canejan, escrit per Joan Obiols i Puigpinós e editat pera Editoriau Garsineu. Presentat ena nòsta populacion aranesa per expressa volentat deth sòn autor, ja qu'eth sòn desir ei de mostrar es sòns escrits enes nuclis qu'an collaborat e que gessen reflectidi enes madeishi.

Ei ua persona neishuda laguens dera comunautat pirenenca, en pòble de Peramòla (Alt Urgell) er an 1952. Era sua formacion escolara siguec desvolopada ena capitau dera sua comarca, era Seu d'Urgell enquias 19 ans, que siguec quan anèc dehòra deth Pirenèu a completar era sua instruccion academica, e mès concrètament entà Barcelona, a on se licencièc ena Facultat de Filosofia e Letres. Damb aguesta, Joan comencèc a interessà-se pera Istòria e era Docència, e tornèc tara sua tèrra, a on aué en dia se dedique ar ensenhament, ena Escòla de Capacitacion Agrària deth Pirenèu, dera Seu d'Urgell.

Joan Obiols ei ua persona qu'a demostrat de sobres era sua estima e coneishement deth Pirenèu, ja que pòrte publicadi tres libres sus tèmes pirenencs, toti eri basadi enes sues experiències personaus laguens dera investigacion en camp dera Antropologia Culturau e dera Etnologia. A recorrut totes es comarques deth nòrd de Catalunya e poderiem dèder qu'a visitat era majoria des sòns pòbles e sustot aqueri petiti nuclis desbrenbadi per toti, normauments pòc abitadi e perdudi laguens des montanhes.

Totes aguestes experiències, son reflectides laguens des sues òbres, que son, ath delà d'aguesta que se presentèc en Canejan, "Esvorancs, fets i legendses de la muntanya" e "Marrades, màgia i realitat a la muntanya", en tot auer era madeisha confluència ena divulgacion des coneishements qu'a anat aquerint damb eth contacte dera gent des nòstes vals, podent atau, recopilar tot un seguit de condes, legendses e istòries pirenenques a punt de perdé-se entà tostemp, ja qu'es hònts d'informacion utilizadas, podem dèder que son en vies de desaparicion.

Açò a estat possible damb granes dòsis de paciència e d'estima peth trabalh ben hèt d'aguest òme damb ua immensa vocacion pirenenca. En aguesti libres podem trobar un seguit de petiti racontes a on trobam descripcions de paisatges, de gastronomia, d'economia, de formes de vida en vies de desaparicion, de toponimia (nòm de cases) e sustot eth coneishement deth caractèr des nòsti pòbles.

Tornant a "Nits de Taverna", podem dèder qu'ei un libre plan important entar enteniment des petites causes d'un pialèr de pòbles des comarques dera Cerdanya, Alt Urgell, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Alta Ribagorça e Val d'Aran. Totes aguestes gessen reflectides a traùers de relats cuerti e damb ua grana dòsis de sintèsis, ja qu'en brèus narracions mos da a conéisher facetes fòrça interessantes des madeishes. Ena Val d'Aran se centre en Canejan, e damb frases cuertes e concises dar a entèner era realitat dera Val de Toran d'aguest darrèr sègle, damb eth sòn paisatge, caractèr, descripcion des petiti nuclis e des formes tradicionaus de vida.

Conselh de Redaccion

Isabèl Rufaste

Père Còts e Casanha

Maria Pau Gómez

Manuela Ané

Veronica Barès

Dessenh e Imprimaria

Joan Leja

Difusion:

Rosèr Faure

Depòsit Legau: L-516-1994